

**ADALET BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN
DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUN ⁽¹⁾**

Kanun Numarası : 2992
Kabul Tarihi : 29/3/1984
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 7/4/1984 Sayı : 18365
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 23 Sayfa : 59

*

**

*Bu Kanun ile ilgili tüzük için, "Tüzükler Külliyyatı" nın kanunlara
göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.*

*

**

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Görev, Teşkilat

Amaç :

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, adalet kurumlarının açılması, geliştirilmesi ve denetimi, adalet hizmetleri ile ilgili araştırma ve hukuki düzenlemelerin yapılması, bakanlıklarca hazırlanan kanun ve kanun hükmünde kararname taslaklarının Türk hukuk sistemine ve kanun yapma tekniğine uygunluğunun incelenmesi ve kanunlarla verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi için Adalet Bakanlığının kurulmasına, teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Görev :

Madde 2 – Adalet Bakanlığının görevleri şunlardır:

- a) Kanunlarda kurulması öngörülen mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak, ceza infaz ve ıslah kurumları, icra ve iflas daireleri gibi her derece ve türdeki adalet kurumlarını planlamak, kurmak ve idari görevleri yönünden gözetim ve denetimini yapmak ve geliştirmek,
- b) Bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konularında Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna teklifte bulunmak,
- c) Kamu davasının açılması ile ilgili olarak kanunların Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılması ile ilgili çalışma ve işlemleri yapmak,
- d) Avukatlık ve Noterlik Kanunlarının Bakanlığa verdiği görevleri yapmak,
- e) Adli sicil tutulması ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- f) Türk Ticaret Kanunu ile Ticaret Sicili Tüzüğü'nün Bakanlığa verdiği görevleri yapmak,
- g) Adalet hizmetlerine ilişkin konularda, yabancı ülkelerle ilgili işlemleri yerine getirmek,
- h) Adalet hizmetleriyle ilgili konularda, gerekli araştırmalar ve hukuki düzenlemeleri yapmak, görüş bildirmek,
- i) Bakanlıklarca hazırlanan kanun ve kanun hükmünde kararname taslaklarının Başbakanlığa gönderilmesinden önce Türk hukuk sistemine ve kanun yapma tekniğine uygunluğunu incelemek,
- j) İlgili mevzuat hükümlerine göre infaz ve ıslah işlerini düzenlemek,
- k) İcra ve iflas daireleri vasıtasıyla, icra ve iflas işlemlerini yürütmek,
- l) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

(1) Bu Kanun evveliyatını teşkil eden 13/12/1983 tarih ve 175 sayılı KHK. 14/2/1983 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Teşkilat:

Madde 3 – Adalet Bakanlığı teşkilatı, merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşlardan meydana gelir.

İKİNCİ KISIM

Bakanlık Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı:

Madde 4 – Bakanlık merkez teşkilatı, anahizmet birimleri, danışma ve denetim birimleri ile yardımcı birimlerden meydana gelir.

Bakanlık merkez teşkilatı Ek - I sayılı cetvelde gösterilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Bakanlık Makamı

Bakan:

Madde 5 – Bakan, Bakanlık kuruluşunun en üst amiridir ve Bakanlık hizmetlerinin mevzuata, hükümetin genel siyasetine, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütülmesini ve Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve Başbakana karşı sorumludur.

Bakan, emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden sorumlu olup, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının ve bağlı kuruluşunun faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Müsteşar:

Madde 6 – Müsteşar, Bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup, Bakanlık hizmetlerini Bakan adına ve Bakanın direktif ve emirleri yönünde Bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla Bakanlık Teftiş Kurulu hariç Bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını takip eder ve sağlar.

Müsteşar, yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

Müsteşar Yardımcıları:

Madde 7 – Adalet Bakanlığında anahizmet birimleri ile danışma ve yardımcı birimlerin yönetim ve koordinasyonunda Müsteşara yardımcı olmak üzere beş Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir. ⁽¹⁾

İKİNCİ BÖLÜM

Anahizmet Birimleri

Anahizmet Birimleri:

Madde 8 – Adalet Bakanlığındaki anahizmet birimleri şunlardır:

- a) Ceza İşleri Genel Müdürlüğü,
- b) Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü,
- c) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü,
- d) Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü,
- e) Kanunlar Genel Müdürlüğü.

f) (Ek : 18/8/1993 - KHK - 520/1 md.; İptal : Ana. Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/35, K.1993/34 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme : 18/5/1994 - KHK-528/1 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/54, K.1994/49 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme : 15/5/2001 - 4674/1 md.) Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,

g) (Ek : 14/4/1989 - KHK - 367/5 md.; Değişik: 15/5/2001 - 4674/2 md.) Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü.

(1) Müsteşar Yardımcısı kadrosu dört iken, 22/11/1999 tarih ve 23884 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Adalet Bakanlığının 99/51427 sayılı Kararı ile beş olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

*Ceza İşleri Genel Müdürlüğü:***Madde 9** – Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır: ⁽¹⁾

- a) Kamu güvenliği yönünden dava nakli ile ilgili olarak Kanunun Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılmasına ilişkin işlemleri yapmak,
- b) Kamu davasının açılması ile ilgili olarak kanunların Adalet Bakanına verdiği yetkinin kullanılmasıyla ilgili çalışma ve işlemleri yapmak,
- c) Hakim tarafından ve mahkemelerden verilip Yargıtayca incelenmeksizin kesinleşen karar ve hükümlere ilişkin yazılı emir işlemlerini yürütmek,
- d) Takibat yapılması Adalet Bakanının iznine bağlı suçlarla ilgili işlemleri yapmak,
- e) Cezai işlemlerle ilgili ihbar ve şikayetleri inceleyip gereğini yapmak,
- f) Kanunların Adalet Bakanlığına verdiği soruşturma, kovuşturma ve disiplin işlemlerini yürütmek,
- g) Adalet Bakanına veya Adalet Bakanlığına kanunlarla verilen cezai işlerle ilgili işlemleri yürütmek,
- h) Cezai işlemlere ilişkin Bakanlık yazışmalarını yürütmek,
- i) Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmaları yaparak Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmelikleri hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,
- j) Kanunlarla gösterilen ve Bakanlıkça verilen benzeri işleri yapmak.

*Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü:***Madde 10** – Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır: ⁽²⁾

- a) Avukatlık ve Noterlik Kanunlarının Bakanlığa verdiği işlemleri yapmak ve ceza uygulamalarını gerektiren işlerde evrakı ile mercie tevdi etmek,
- b) Türk Ticaret Kanunu ve Ticaret Sicili Tüzüğü gereğince Bakanlıkça yapılması gereken işlemleri yürütmek.
- c) İcra ve İflas Dairesi memurları hakkında ihbar ve şikayetleri incelemek ve ceza verilmesi gereken hallerde evrakı ilgili makama intikal ettirmek,
- d) Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliği ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmaları yaparak Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmeliklerini hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,
- e) Kanun yararına temyiz yoluna başvurulması işlemlerini yürütmek,
- f) Hukuki işlemlere ilişkin Bakanlık yazışmalarını yürütmek,
- g) Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

(1) Bu maddenin (h) ve (i) bentleri 18.5.1994 tarih ve 528 sayılı KHK'nin 3 üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılmış; mevcut (j), (k), (1) bent harfleri (h), (i) ve (j) olarak değiştirilmiştir.

(2) Bu maddenin (a), (e) ve (f) bentleri 18.5.1994 tarih ve 528 sayılı KHK'nin 3 üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır; bent harfleri yeniden teselsül ettirilerek (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) olarak metne işlenmiştir.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ⁽¹⁾

Madde 11 –

Başlangıç cümlesi : **(Değişik: 18/5/1994-KHK-529/14 md.; İptal: Ana.Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı kararı ile.; Yeniden düzenleme; 15/5/2001 - 4674/2 md.)** Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır: ⁽¹⁾

a) (Değişik : 10/9/1993-KHK-524/14 md.;İptal:Ana.Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/36, K.1993/35 sayılı Kararı ile.;Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 529/14 md.; İptal: Ana.Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme; 15/5/2001 - 4674/2 md.) Ceza infaz kurumları ve tutukevlerini yönetmek, denetlemek ve hesap işlerini izlemek, 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanunla verilen görevleri yerine getirmek.

b) (Değişik : 10/9/1993-KHK-524/14 md.;İptal:Ana.Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/36, K.1993/35 sayılı Kararı ile.;Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 529/14 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme; 15/5/2001 - 4674/2 md.) Hükümlü ve tutukluların giydirilmesi, beslenmesi, yatırılması, eğitilmesi, çalıştırılması ve muhtaç durumda bulunanların tedavi giderlerinin karşılanması işleri ile 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda gösterilen her türlü işlemleri yapmak.

c) (Değişik : 10/9/1993-KHK-524/14 md.;İptal:Ana.Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/36, K.1993/35 sayılı Kararı ile.;Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 529/14 md.; İptal: Ana.Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme; 15/5/2001 - 4674/2 md.) Ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile küçüklerin cezalarının yerine getirileceği ıslah ve eğitimevlerinin, haklarında tedbir uygulanmış olan küçüklerin yerleştirileceği kurumların, müşahade merkezlerinin, küçüklerin kısa sürelerde kabul edilecekleri kurumların ve küçüklere mahsus tutukevlerinin çağdaş ölçülere uygun tesis, yapım, onarım, satın alma ve kira işleri ile ilgili program ve projeleri hazırlamak, geliştirmek, uygulamak, bu kurumları sevk ve idare etmek ve buralara alınmış küçüklerin korunma, bakım ve eğitim işlerinin kontrolünü yapmak.

d) (Değişik : 10/9/1993-KHK-524/14 md.;İptal:Ana.Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/36, K.1993/35 sayılı Kararı ile.;Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 529/14 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme; 15/5/2001 - 4674/2 md.) Ceza infaz kurumları ve tutukevleri, eğitim merkezleri, çocuk ıslah ve eğitimevleri ile müşahade merkezlerinde görevli personelden; atanmaları Bakanlığa ait olanların atanma, yükselme, yer değiştirme, kadro, izin, istifa, emeklilik, dava ve disiplin gibi her türlü özlük işlemlerini, atanmaları adli yargı adalet komisyonlarına ait olanların kadro ve özlük işlemleri ile bunlara ilişkin adli yargı adalet komisyonu kararlarının incelenmesi ve onaylanması işlemlerini yürütmek, bu kurumlardaki bütün personelin hizmet öncesi, adaylık, hizmet içi ve görevde yükselme eğitimlerini yaptırmak, gerektiğinde özlük işlemlerine ilişkin olarak Personel Genel Müdürlüğü, eğitim faaliyetleri yönünden Eğitim Dairesi Başkanlığı ile koordinasyonu sağlamak.

e) Çocuk suçluluğu konusunda Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünden alınacak istatistiki bilgileri değerlendirmek, çocuk suçluluğunun sebepleri üzerinde incelemeler yaparak önlenmesi çarelerini araştırmak ve bu hususta yerli, yabancı ve milletlerarası kurum ve kuruluşlarla ilişki kurmak,

f) Kendi görev alanına giren konularda velayet ve vesayetin nez'i ve küçüklere vasi tayinine dair işlemleri takip etmek,

(1) Kenar başlığı ve başlangıç cümlesi 15/5/2001 tarih ve 4674 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle yeniden düzenlenmiş ve metne işlenmiştir.

g) Çocuk mahkemeleri ile olan ilişkilerinin düzenlenmesi konularında eğitimi güç küçüklerin yerleştirildiği kurumlarla küçüklerin zararlı yayınlardan korunması, filmlerin küçükler yönünden kontrolü, çeşitli iş yerlerinde çalışan küçükler bakımından çalışma şartları, küçüklerin yerleştirileceği tedavi kurumları ve sosyalservislerin tespiti hususunda ilgili bakanlık ve kamu kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,

h) Cezaları infaz edilen hükümlülerin işe yerleştirilmeleri konusunda, infaz sonrası yardım müesseseleri ve diğer kurumlarla ilişkileri düzenlemek,

i) Hükümlülerin müşahadeye tabi tutulma işlerini yürütmek,

j) Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakil işlerini yürütmek,

k) İlgili kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine göre infaz ve ıslah işlerini düzenlemek,

l) Kurumlarda hükümlülerin ve tutukluların eğitim ve öğrenim işlerini düzenlemek,

m) Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına dair inceleme ve araştırmaları yaparak, Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmeliklerini hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,

n) **(Ek : 15/5/2001 - 4674/2 md.)** Görev alanına giren konularda uluslararası alanda araştırma ve inceleme yapmak, bilgi alışverişini ve işbirliğini düzenlemek.

o) Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak. ⁽¹⁾

Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü:

Madde 12 – Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Adli sicili tutmak,

b) Bakanlığın görev ve yetkisine giren konularla ilgili istatistik bilgilerin belirlenmesi, toplanması, sınıflandırılması ve değerlendirilmesi ile ilgili hizmetleri yürütmek.

c) Adli sicil ve adli istatistik hizmetlerinin yerine getirilmesi için bilgi işlem sistemini kurmak ve geliştirmek,

d) Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmaları yaparak, Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmelikleri hazırlamak ve yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,

e) Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Kanunlar Genel Müdürlüğü:

Madde 13 – Kanunlar Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Adli konulara ilişkin kanun ve tüzük tasarılarını hazırlamak, Başbakanlıktan gönderilen kanun teklifleri hakkında görüş bildirmek,

b) Görev alanına giren konularda, Bakanlık birimleri ile diğer bakanlıkların ve kamu kuruluşlarının soruları hakkında görüş bildirmek,

c) Mevzuat değişiklikleri konusunda araştırma ve incelemeler yapmak,

d) Bakanlıklarca hazırlanan kanun ve kanun hükmünde kararname taslaklarının Başbakanlığa gönderilmeden önce, Türk hukuk sistemine ve kanun tekniğine uygunluğunu incelemek ve bu konularda görüş bildirmek,

e) Kendi görev alanına giren konularda idari yargı mercilerinde Bakanlığı temsil etmek,

f) Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

(1) 15/5/2001 tarih ve 4674 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle (n) bendi eklenmiş ve mevcut (n) bendi (o) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü⁽¹⁾

Madde 13/A – (Ek : 18/8/1993 - KHK - 520/2 md.; İptal : Ana. Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E. 1993/35, K.1993/34 sayılı Kararı ile.;Yeniden düzenleme : 18/5/1994 - KHK - 528/2 md.; İptal : Ana.Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/54, K.1994/49 Sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme : 15/5/2001 - 4674/3 md.) Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün görevleri, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanun ile 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Kanunla Dışişleri Bakanlığına verilen görev ve yetkiler saklı kalmak kaydıyla şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda uluslararası antlaşmalar ve belgelerle ilgili olarak, gerektiğinde Bakanlığın diğer ilgili birimlerine de danışarak görüş bildirmek, yapılan çalışmalara ve görüşmelere katılmak, bu antlaşma ve belgeleri Türkçeye çevirtmek, derlemek, arşivlemek, bunları ilgili kurum ve birimlere iletmek.

b) Yurt dışında işlenen ve Türk yargı yetkisine giren suçlar konusunda adlî makamlara bilgi ve belge sağlanmasına yardımcı olmak.

c) Hukukî ve cezaî konularda uluslararası adlî yardımlaşma; tebligat, istinabe, suçluların iadesi, hükümlülerin transferi, kovuşturmaların aktarılması işlemlerini yapmak.

d) Nafakalara dair uluslararası antlaşmalarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

e) Bakanlığın uluslararası kuruluşlarla ilgili faaliyetlerini yürütmek.

f) Uluslararası hukuk ve insan hakları konusundaki gelişmeleri izlemek, bu konulardaki çalışmalara katılmak, gelişmelerin iç hukuka yansıtılması için ilgili kurum ve birimleri bilgilendirmek.

g) **(Mülga: 8/8/2011-KHK-650/1 md.)**

h) Görev alanına giren konularda personelin yurt içi ve yurt dışı eğitimi ile ilgili işlemleri yapmak.

i) İştirak olunan yurt dışı faaliyetlere ilişkin olarak düzenlenecek raporları Bakanlığın ilgili birimlerine ve diğer ilgili kuruluşlara iletmek.

j) Görev alanına giren konularda tüzük ve yönetmelikler hazırlamak ve izlemek; yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek.

k) Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilen diğer görevleri yapmak.

(Ek fıkra: 8/8/2011-KHK-650/1 md.) Aşağıda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bünyesinde İnsan Hakları Daire Başkanlığı kurulur. İnsan Hakları Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği yapmak suretiyle Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurulara ilişkin, ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve görüşlerini istemek, savunmaları hazırlamak ve gerektiğinde oturlara temsilci göndermek.

b) İnsan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapmak, dostane çözüm kuruluna katılmak ve görüş bildirmek.

c) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ülkemiz hakkında verilen ihlal kararlarının infazı ile ilgili gereken önlemleri almak, ülkemiz hakkında verilen ihlal kararlarını ilgili mercilere iletmek ve ihlalin ortadan kaldırılmasına yönelik süreçleri takip etmek.

d) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye Cumhuriyeti hakkında verdiği kararların ve diğer ülkeler aleyhinde verilen kararlardan gerekli görülenlerin Türkçeye çevrilmesini sağlamak, bu kararları derlemek, arşivlemek, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve uygulaması ile ilgili bilimsel çalışmaları takip etmek, kitap, makale ve içtihatların uygulayıcılara ulaştırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak ve istatistik çalışmaları yapmak.

e) İnsan hakları konusunda ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği halinde projeler hazırlamak, ulusal ve uluslararası sempozyum, seminer ve eğitim faaliyetleri düzenlemek.

f) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

(1) Bu madde başlığı 15/5/2001 tarih ve 4674 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

Madde 13/B – (Ek : 14/4/1989 - KHK - 367/5 md.; Değişik : 15/5/2001 - 4674/4 md.) Avrupa Birliği Genel Müdürlüğünün görevleri, 244 sayılı Kanun ile 1173 sayılı Kanunla Dışışleri Bakanlığına verilen görev ve yetkiler saklı kalmak kaydıyla şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren Avrupa Birliği müktesebatına uyum ile ilgili konularda Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu sağlamak, Dışışleri Bakanlığı ve/veya Avrupa Birliği ile ilişkilerden sorumlu Bakanlığın ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının koordinasyon çalışmalarına yardımcı olmak, bu alanda Hükümetin genel politikasını uygulamaya yönelik tedbirler almak, uyum ve uygulama çalışmaları ile ilgili işleri yürütmek.

b) Bakanlığın görev alanına giren Avrupa Birliği müktesebatına uyum ile ilgili konularda inceleme ve araştırmalar yaparak Bakanlığa tekliflerde bulunmak, uyum için gerekli olan konularda tüzük ve yönetmelikler hazırlamak, genelge düzenlemek.

c) Bakanlığın görev alanına giren konularda Avrupa Birliği ile ilişkilerin ulusal program, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda yürütülmesini sağlamak.

d) Avrupa Birliği müktesebatına uyum ile ilgili olarak Bakanlık birimleri, diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşlarınca istenen konular hakkında görüş bildirmek ve gerektiğinde toplantılara katılmak.

e) Bakanlığın görev alanına giren konularda, Avrupa Birliği müktesebatına uyumun veya Avrupa Birliği ile işbirliğinin gerekli kıldığı yurt içi ve yurt dışı toplantılarda Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu sağlamak, gerektiğinde temsilci göndermek ve bu konulardaki uluslararası sözleşmeler hakkında görüş bildirmek.

f) Bakanlığın görev alanına giren konularda uluslararası antlaşma ve belgelerle ilgili olarak, gerektiğinde Bakanlığın diğer ilgili birimlerine de danışarak görüş bildirmek; yapılan çalışmalara ve görüşmelere katılmak; bu antlaşma ve belgeleri Türkçeye çevirmek veya çevirtmek, derlemek, arşivlemek; bunları ve yurt dışı faaliyetlere ilişkin olarak düzenlenecek raporları Bakanlığın ilgili birimlerine ve diğer kuruluşlara iletmek.

g) Görev alanına giren konularda, gerektiğinde Eğitim Dairesi Başkanlığı ile işbirliği yaparak personelin yurt içi ve yurt dışı eğitimleri ile ilgili işlemleri yapmak.

h) Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

*Danışma ve Denetim Birimleri**Danışma ve Denetim Birimleri:*

Madde 14 – (Değişik : 8/6/1984 - KHK 204/1 md.; aynen kabul: 16/10/1984 - 3057/1 md.)

Adalet Bakanlığı merkez kuruluşundaki danışma ve denetim birimleri şunlardır:

a) Teftiş Kurulu Başkanlığı,

b) (Mülga: 22/12/2005-5436/17 md.)

c) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,

d) (Ek : 17/9/1987 - KHK - 293/1 md.) Bakanlık Müşavirleri,

Teftiş Kurulu Başkanlığı;

Madde 15 – Teftiş Kurulu Başkanlığı, Bakanın emri veya onayı üzerine Bakan adına aşağıdaki görevleri yapar.

a) Adli ve idari yargı hakim ve savcılarının görevlerini kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelere (Hakimler için idari nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetlemek, hakim ve savcılarının görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve faaliyetlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırmak ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma yapmak,

b) Soruşturma izni verilen veya müfettiş vasıtasıyla incelenmesi Bakan tarafından istenen işlerde denetim ve soruşturma sırasında öğrenilen soruşturmayı gerektirir nitelikteki konularda, özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak soruşturma yapmak,

c) (Değişik : 10/9/1993 - KHK-524/15 md.; İptal:Ana. Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/36, K.1993/35 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme:18/5/1994 - KHK - 529/15 md.;İptal: Ana. Mah.nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 6/8/1997 - 4301/12 md.) Cumhuriyet başsavcılıkları ile adli ve idari mahkemelerin ve adalet komisyonlarının kalem işlerini, icra ve iflas müdürlüklerini, noterlik dairelerini, geçici yetkili noter yardımcılarını, kapalı ve açık cezaevleri ile tutukevleri ve çocuk ıslahevlerini, işyurtlarını, 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun uyarınca kurulmuş bulunan kurum ve müesseseleri, icra tetkik mercii kalemlerini, mahkeme veznelerini, suç eşyası, emanet, tereke, izale-i suyu satışı, ayniyat ve levazım memurluklarını, posta, telgraf ve telefon daire mutemetliklerini, taşra teşkilatının yemekhane ve misafirhanelerini, Bakanlıkça kurulup işletilen depo ve garajları, Bakanlığı ilgilendiren tüm gelir harcamaları, Bakan tarafından gösterilecek lüzum üzerine merkez kuruluşu içerisindeki birimleri ve Bakanlığa bağlı diğer üniteleri denetlemek ve işlemlerini incelemek.

d) Adli Tıp Kurumu, buna bağlı kuruluşlar, adli tabiblikler ile Türkiye Barolar Birliği, barolar, Türkiye Noterler Birliği ve noter odalarını denetlemek ve işlemlerini incelemek ve soruşturma yapmak,

e) Görev alanına giren konularda, uygulamalarla ortaya çıkan mevzuat yetersizliği ve aksaklıklar ile ilgili hususlarda gerekli inceleme ve araştırmaları yaparak alınması gerekli kanuni ve idari tedbirler konusunda Bakanlığa ayrıntılı ve müşahhas tekliflerde bulunmak,

f) Bakanlık birimleri ile diğer bakanlıkların ve kamu kuruluşlarının soruları hakkında görev alanına giren konularda görüş bildirmek ve gerektiğinde bu konulardaki toplantılara katılmak,

g) Kanun, tüzük ve yönetmeliklerde gösterilen veya Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Teftiş Kurulu ve müfettişlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usulleri tüzükle düzenlenir.

Araştırma, planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı:

Madde 16 - (Mülga: 22/12/2005-5436/17 md.)

Müşavirler:

Madde 16/A – (Ek : 8/6/1984 - KHK 204/3 md.; aynen kabul: 16/10/1984 - 3057/3 md.; Değişik : 25/6/1992 - 3825/8 md.)

Bakan tarafından kalkınma planına, yıllık programlara ve mevzuat hükümlerine göre verilecek emir, direktif ve görevleri yerine getirmek üzere Bakanlıkta onbeş Bakanlık Yüksek Müşaviri görevlendirilebilir.

Bakanlık Yüksek Müşavirleri, yukarıda belirtilen hizmetlerin yapılmasından Bakana karşı sorumludurlar.

Bakanlık Yüksek Müşavirliklerinden on'una 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 37 nci maddesinin (b) fıkrasının (7) nci alt bendinde belirtilen birinci sınıf hakimlerle savcılar atanabilir. ⁽¹⁾

Bakanlık Yüksek Müşavirliklerinden beş'ine ise, hakim sınıfından olmayan üniversite öğretim üyeleri ile Yükseköğrenimini tamamlamış ve mesleğinde ün yapmış üstün yeteneklere sahip kişiler arasından, üniversite mensupları 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesine, diğerleri ise 657 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi hükümlerine göre atanır.

(Ek : 15/5/2001 - 4674/5 md.) Bakanlık Yüksek Müşavirliklerine müşterek kararla atama yapılır.

Bakanlıkta;

a) Basın ve halkla ilgili faaliyetleri planlamak ve bu faaliyetlerin Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği teşkil edilebilir.

b) Özel önem ve öncelik taşıyan teknik konularda bakana yardımcı olmak üzere, Genel İdare Hizmetleri Sınıfına mensup (15) Bakanlık Müşaviri görevlendirilebilir. Bakanlık Müşavirleri Bakanlık Makamına bağlıdırlar.

(...) Bakanlık Müşavirliklerine Bakan onayı ile atama yapılır. ⁽²⁾

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yardımcı Birimler

Yardımcı birimler:

Madde 17 – (Değişik : 25/6/1992 - 3825/9 md.)

Adalet Bakanlığı merkez kuruluşundaki yardımcı birimler şunlardır:

- Personel Genel Müdürlüğü,
- Eğitim Dairesi Başkanlığı,
- Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı,
- İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı,
- Teknik İşler Dairesi Başkanlığı,
- (Ek : 15/5/2001 - 4674/6 md.)** Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı,
- (Mülga : 29/5/2009 – 5902/25 md.)** ⁽³⁾
- Özel Kalem Müdürlüğü. ⁽⁴⁾

Personel Genel Müdürlüğü:

Madde 18 – Personel Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Uygulamalarla ortaya çıkan mevzuat yetersizliği ve aksaklıklar ile ilgili konularda gerekli inceleme ve araştırmaları yaparak alınması gereken kanuni ve idari tedbirler konusunda Bakanlığa ayrıntılı ve müşahhas tekliflerde bulunmak,

b) Görev alanlarına giren konularda tüzük tasarıları ile yönetmelikleri hazırlamak ve takip etmek,

c) Yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,

(1) Bu fıkra, Adalet Bakanlığı Müsteşarı için uygulanmayacağı hususuyla sınırlı olarak Anayasa Mahkemesinin 27/4/1993 tarih ve E.1992/37, K.1993/18 sayılı Kararıyla iptal edilmiş olup, iptal hükmü kararın Resmi Gazete'de yayım tarihi olan 12/10/1995'den itibaren altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

(2) Bu fıkarda yer alan "Bakanlık Yüksek Müşavirliklerine Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile..." ibareleri Anayasa Mahkemesinin 27/4/1993 tarih ve E.1992/37, K.1993/18 sayılı Kararıyla iptal edilmiş olup, iptal hükmü, kararın Resmi Gazete'de yayım tarihi olan 12/10/1995'den itibaren altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

(3) Bu bentte yer alan "Savunma Sekreterliği", 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin beşinci fıkrasıyla yürürlükten kaldırılmış olup, mezkur fıkra ile sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlama ve yürütme görevlerinin, idari ve mali işler, destek hizmetleri veya bu amaçla kurulmuş hizmet birimleri tarafından yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

(4) Bu maddeye 15/5/2001 tarihli ve 4674 sayılı Kanunla (f) bendi eklenmiş, izleyen bentler (g) ve (h) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

d) Bakanlık birimleri ile diğer bakanlıkların ve kamu kuruluşlarının soruları hakkında görüş bildirmek ve gerektiğinde bu konulardaki toplantılara katılmak,

e) Yasama organının isteği üzerine, kanun tasarı ve teklifleri dışında kalan konular hakkında yazılı ve sözlü görüş bildirmek,

f) Bakanlık aleyhine açılan idari davalarla ilgili işlemleri düzenlemek ve izlemek,

g) Adli ve idari yargı hakim ve savcılarının atama ve nakillerine ilişkin taleplerini, sicillerini ve tespit edilmiş sair hallerini, hizmetin icap ve ihtiyaçları ile birlikte inceleyerek kanuna, atama ve nakil yönetmeliğine uygun olarak hazırlayacağı taslağı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sunmak,

h) Adli ve idari yargı hakim ve savcılarının; Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun doğrudan görevine giren özlük işleri konularında ön çalışmalar yapmak, bunların dışında kalan özlük işleri ile Bakanlığa bağlı diğer personelin özlük işlerini yürütmek,

i) Gecikmesinde mahzur hallerde, hizmetin aksamaması için kadro durumu müsait olan bir yargı çevresindeki hakim ve savcının ihtiyaç duyulan yerlerde görev yapmak üzere geçici olarak yetkili kılınmasına ilişkin işlemleri yürütmek,

j) Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun büro işlemlerini yürütmek.

k) Adli ve idari yargı teşkilatının mevzuat hükümleri dairesinde kuruluş ve işleyişini düzenlemek,

l) Kanunlarda gösterilen ve Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Madde 19 – (Mülga : 8/6/1984 - KHK 204/8 md.)

Eğitim Dairesi Başkanlığı:

Madde 20 – Eğitim Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının eğitim planını hazırlamak, yayınlamak ve uygulanmasını takip etmek,

b) Bakanlık teşkilatı ile ilgili hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak,

c) **(Mülga : 25/6/1992 - 3825/17 md.)**

d) Eğitim kurum ve tesisleriyle (...) ⁽¹⁾ ilgili işleri yapmak,

e) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı

Madde 20/A – (Ek : 25/6/1992 - 3825/10 md.)

Yayın İşleri Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Yurt içi ve yurt dışı mevzuatı, mesleki yayınları takip etmek, toplamak, değerlendirmek, saklamak, bilim çevrelerine ve uygulayıcılara sunmak, hukuksal konularda görüşler oluşturmak,

b) Hukukun gelişmesi için yurt içi ve yurt dışı hukuk fakülteleri, hukukla ilgilenen uluslararası kurum, kuruluş, dernek ve vakıflar ile ilişki kurmak, yıllık çalışma programları hazırlamak ve uygulamak,

c) Anayasa Mahkemesi kararları ile Yargıtay ve Danıştay İçtihadı Birleştirme Kararları, daire kararları ve yabancı ülkeler yüksek mahkeme kararlarını kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuat hükümlerine göre kartlara geçirmek, fihristlerini yapmak, toplamak ve yayınlamak,

(1) Bu arada yer alan "adalet meslek okulları ile" ibaresi 26/1/2006 tarihli ve 5450 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle madde metninden çıkarılmıştır.

d) Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile işbirliği içinde hukuk ve mevzuat açısından halkı aydınlatıcı hukuki yayınları hazırlamak ve yayınlamak,

e) Hukukla ilgili gazete, dergi çıkarmak, mesleki kitapları ve ilgili mevzuatı yayınlamak, basmak, bastırmak ve satışlarını yapmak,

f) Hakim ve Savcılar mesleki yayınlarda bulunmak üzere teşvik etmek ve haricen yayınlanan mesleki kitapları satın alarak meslek mensuplarına dağıtmak,

g) Yurt içindeki yazılı olmayan hukuk kurallarını, örf ve adetleri toplattırıp yayınlamak,

h) Eski hukuk kaynaklarını araştırmak, incelemek, toplamak ve yayınlamak suretiyle uygulayıcıların ve bilim çevrelerinin yararlanmalarına sunmak,

ı) Yayın danışma kurulu oluşturmak,

j) Merkez ve taşra teşkilatında kütüphane ve kitaplıklar kurmak, mevcut kütüphane ve kitaplıkları geliştirmek, bakım ve donanımlarını sağlamak, meslek mensuplarının kütüphane ve kitaplıklarından yararlanmaları için gerekli önlemleri almak,

k) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı:

Madde 21 – (Değişik : 8/6/1984 - KHK 204/5 md.; aynen kabul : 16/10/1984 - 3057/5 md.)

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlık için gerekli araç, gereç ve malzemenin temini ile ilgili hizmetleri yürütmek,

b) (Mülga : 25/6/1992 - 3825/17 md.)

c) Bakanlığın mali işler ile ilgili hizmetlerini yürütmek,

d) Temizlik, aydınlatma, ısıtma (...) (1) ve taşıma hizmetlerini yapmak,

e) Sosyal tesislerin kurulması ve yönetimi ile ilgili hizmetleri yapmak,

f) Bakanlık personelinin ve ailelerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak,

g) Bakanlığa gelen yazı ve mesajlardan gerekenlerin Bakan veya Müsteşara sunulmasını sağlamak,

h) Bakan ve Müsteşarın direktif ve emirlerini ilgililere duyurmak ve işlemlerini takip etmek, Bakanlığın iç ve dış protokol hizmetlerini yürütmek,

ı) Süreli evrakın zamanında işleme konulmasını sağlamak,

j) Bakanlığı ilgilendiren toplantı, brifing ve görüşmeleri düzenlemek, bunlara ait önemli not ve tutanakları tutmak ve yaymak,

k) Genel evrak, arşiv ve haber merkezinin hizmet ve faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,

l) Bakan ve Müsteşarca verilecek diğer görevleri yapmak.

Teknik İşler Dairesi Başkanlığı

Madde 22 – (Mülga : 8/6/1984 - KHK 204/8 md.; Yeniden düzenleme: 25/6/1992 - 3825/11 md.)

Teknik İşler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlık için ihtiyaç duyulan bina ve arazinin, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek,

(1) Bu bentte yer alan "... bakım, onarım ..." ibaresi, 25/6/1992 tarih ve 3825 sayılı kanununun 17 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmış olup, metinden çıkarılmıştır.

b) Bakanlığa ait bina ve tesislerin; ilgisine göre Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü veya İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı ile işbirliği yaparak tesis, yapım, onarım ve kira işlerine ilişkin program ve projeleri hazırlamak, takip etmek, bunların bakım ve küçük onarımlarını yapmak veya yaptırmak,

c) (b) bendinde yazılı işlerin yıllık icra programına alınabilmesi için, belirlenecek arsalarla ait her türlü etüt, inceleme ve tespitleri yaparak veya yaptırarak bunlardan elverişli olanları seçmek,

d) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

Madde 22/A – (Ek : 15/5/2001 - 4674/7 md.) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 12 nci maddenin (c) bendinde belirtilen konular hariç olmak üzere, Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşların ilgili birimleriyle iş birliği yaparak bilgi işlem sistemini kurmak, işletmek, bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, bunlara ait hizmetleri ilgili birimlerle birlikte yürütmek; bilgi işlem projeleri ile ilgili olarak Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu ve işbirliğini sağlamak.

b) İlgili birimlerle işbirliği yaparak bu birimlerin derlediği hukukî mevzuatı, yüksek mahkemelerin içtihatlarını, bilimsel yayınları, Ülkemizin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlarca yapılan düzenlemeleri, yargı yetkisi tanınan uluslararası mahkemelerin kararlarını ve gerekli görülen diğer konuları değerlendirerek bilgi işlem ortamına aktarmak ve kullanıcıların hizmetine sunulmasını sağlamak.

c) Bilişim teknolojisindeki gelişmelere uygun olarak daha etkin ve verimli bilgi, belge ve iş akışı düzenini kurmak, buna yönelik yazılımları üretmek veya sağlamak.

d) Bakanlık görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kapsamda, sistemlerarası çevrim içi ve çevrim dışı veri akışını ve koordinasyonu sağlamak.

e) Eğitim Dairesi Başkanlığı ile işbirliği yaparak merkez ve taşra teşkilâtı ile bağlı kuruluşlarda bilgisayar kullanacak personelin eğitimini sağlamak.

f) Bilgi işlem standartlarının belirlenmesi ve gelişiminin izlenmesinde, bilgi işlem makinelerinin ve yazılımının kullanılmasında diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.

g) Gelişen bilişim teknolojisini izlemek ve bunların Bakanlık bünyesine aktarımı konusunda görüş ve önerilerde bulunmak.

h) Görev alanına giren konularda, mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmalar yaparak Bakanlığa önerilerde bulunmak, tüzük ve yönetmelikler hazırlamak, genelge düzenlemek.

i) Bilgi işlem müdürlükleri ile birlikte mahkemeler ve diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak bilgi işlem sisteminin etkin ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak.

j) Bakanlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Savunma Sekreterliği:

Madde 23 – (Mülga : 29/5/2009 – 5902/25 md.)⁽¹⁾

Özel Kalem Müdürlüğü:

Madde 24 – Özel Kalem Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Bakanın resmi ve özel yazışmalarını yürütmek,

b) Bakanın her türlü protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek,

c) Bakanın ziyaret, davet, karşılama ve uğurlama, ağırlama, milli ve dini bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek,

d) Bakanca verilecek diğer görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Taşra Teşkilatı ve Bağlı Kuruluşlar

Taşra Teşkilatı:

Madde 25 – Bakanlık özel kanunlara uygun olarak taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Bakanlığa Bağlı Kuruluşlar

Madde 26 – (Değişik : 10/9/1993 - KHK - 524/16 md.; İptal: Ana.Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/36, K.1993/35 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 529/16 md.; İptal: Ana.Mah.nin. 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 6/8/1997 - 4301/13 md.)

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve Adli Tıp Kurumu Bakanlığa bağlı kuruluşlardır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Sorumluluk ve Yetkiler

Yöneticilerin sorumlulukları:

Madde 27 – Bakanlığın merkez kuruluşu ve taşra kuruluşlarının her kademedeki yöneticileri, yapmakla yükümlü buldukları hizmet veya görevleri, Bakanlık emir ve direktifleri yönünde mevzuata, plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekten bir üst yönetici kademeye karşı sorumludur.

(1) Bu madde, 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin beşinci fıkrasıyla yürürlükten kaldırılmış olup, mezkur fıkra ile sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlama ve yürütme görevlerinin, idari ve mali işler, destek hizmetleri veya bu amaçla kurulmuş hizmet birimleri tarafından yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

Koordinasyon ve işbirliği konusunda Bakanlığın görev, yetki ve sorumluluğu:

Madde 28 – Bakanlık, anahizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları yürürlükteki mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir.

Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, Başbakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Mahalli idarelerle koordinasyon sorumluluğu:

Madde 29 – Bakanlık, hizmet alanına giren konularda mahalli idarelerle koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Bakanlığın düzenleme görev ve yetkisi:

Madde 30 – Bakanlık, kanunla yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve diğer idari metinlerle düzenlemekle görevli ve yetkilidir.

Yetki devri:

Madde 31 – Bakan, Müsteşar ve her kademedeki Bakanlık ve kuruluş yöneticileri, sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Anayasa ve kanunlarda Bakan ve Müsteşar tarafından münhasıran kullanılması öngörülen yetkiler devredilemez. Yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

BEŞİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

Kadrolar:

Madde 32 – Hakimlik ve savcılık mesleğinde bulunanlara ait kadrolar hariç olmak üzere, kadroların tespit, ihdas, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre düzenlenir.

Hakimlik ve savcılık mesleğinde bulunanların kadroları ile bu kadrolara ilişkin bütün hususlar özel kanununda düzenlenir.

Atama:

Madde 33 – (**Değişik birinci fıkra : 25/6/1992 - 3825/12 md.**) Adalet Bakanlığında hakim ve savcı sınıfı dışında kalan personelin atanması, Bakan tarafından yapılır. Ancak, Bakan, Bakanlık Müşavirleri dışındaki personelin atanmasına ilişkin yetkisini yazılı olarak gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir.

Bakanlık bağlı kuruluşunun kuruluş kanunundaki atamaya ilişkin hükümler saklıdır.

Komisyon kurma yetkisi:

Madde 34 – Bakanlık, temel kanunlar üzerinde çalışmalar yapmak üzere uzman personelden oluşan komisyonlar kurmaya yetkilidir.

Bu komisyonların çalışma usulleri ile uzman personele ödenecek huzur ücretleri ve huzur hakları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir. (**Değişik cümle: 15/5/2001 - 4674/8 md.**) Ancak, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak koşuluyla uhdesinde bir kamu görevi bulunanlara ödenecek huzur hakkı fiilen görev yapılan her gün için (1000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçemez. Uhdesinde bir kamu görevi bulunmayanlara ödenecek huzur ücreti için bu gösterge rakamı (2000) olarak uygulanır.

Cetvellerde değişiklik:

Madde 35 – (**Değişik : 8/6/1984 - KHK 204/6 md.; aynen kabul: 16/10/1984 - 3057/6 md.**)

2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerin "Birinci Sınıfa ayrılmış" bölümlerine, "Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı ve Üyeliği" görev unvanları eklenmiştir.

Kontrolörler:

Madde 36 – (**Değişik : 6/8/1997 - 4301/14 md.**)

Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin yönetimine dair tüm işlem ve uygulamalar ile işyurtlarının denetimiyle görevlendirilmek üzere Genel Müdürlükte kontrolörler istihdam edilebilir. Bunlar hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilimler, idari bilimler, iktisat, maliye ve işletme alanlarında en az dört yıllık öğretim yapan yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar arasından yapılacak Yarışma ve Yeterlilik Sınavı sonucunda mesleğe stajyer kontrolör olarak alınırlar ve en az üç yıl çalıştıktan sonra yapılacak yeterlik sınavında başarılı olmak koşuluyla kontrolör olarak atanırlar. Bu yeterlik sınavında başarı gösteremeyen veya haklı bir nedene dayanmaksızın bu sınava girmeyen stajyer kontrolörler Bakanlık onayı ile Bakanlığın merkez veya taşra teşkilatında başkibir göreve de atanabilirler.

Kontrolörler, ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile işyurtlarında görevli olup atamaları Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılmış olanları denetleyemezler.

Kontrolörlerin hal ve hareketlerinde kontrolörlükle bağdaşmayan durumları, yapılacak inceleme ve soruşturma sonucunda tespit edilenlerle, olumsuz sicil alanlar kazanılmış hak aylık dereceleri ile

buldukları kadro derecelerine eşit Bakanlığın merkez veya taşra teşkilatındaki diğer bir kadroya atanabilirler.

Kontrolörlerin, mesleğe giriş ve yeterlik sınavları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler:

Madde 37 – 22 Mayıs 1327 tarihli Adliye ve Mezahip Nezareti Nizamnamei Dahilisi, 11 Haziran 1329 tarihli Hükkam ve Memurini Adliye intihap Nizamnamesi, 17 Teşrinisani 1336 tarihli Memurini Adliye Hakkında Tahkikata Ait Nizamname ve 16 Kanunuevvel 1331 tarihli Adliye Nezareti Heyeti Teftişine Nizamnamesi ile 4358 sayılı Ceza ve Tevkifevleri Umum Müdürlüğünün Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanununun 1, 2 ve 3 üncü maddeleri ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 – (Ek: 12/5/1988 - 3446/1. md.)

Adalet Bakanlığı hesabına, hakim ve savcı ihtiyacını karşılamak üzere, burs verilmek suretiyle, yükseköğrenim yaptırılabilir.

Burs verilmek suretiyle yükseköğrenim yapacak öğrencilerin sayısı Adalet Bakanlığınca belirlenir. Burs verilecek öğrencilerde bulunması gereken nitelikler ile bunların seçilmelerine dair esas ve usuller, Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Bu öğrencilere, emsallerine ödenen bursun iki katı oranında burs verilir. **(İptal ikinci cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 20/5/2010 tarih ve E.:2008/8, K.:2010/71 sayılı Kararı ile.)**

Adalet Bakanlığı hesabına burs almak suretiyle yükseköğrenim yapmış olanlar mecburi hizmetle yükümlüdürler. Bu hususta, Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. Mecburi hizmet süresi, hakimlik ve savcılık görevine başlama tarihinden itibaren hesap edilir.

Adalet Bakanlığı, yükseköğrenim öğrenci yurtları ile üniversite yurtlarında kalan burslu öğrencilerinin hakimlik ve savcılık görevlerine hazırlanmaları bakımından eğitimlerine, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu ve üniversitelerle yapacağı protokol esasları dahilinde yardımcı olur.

Ek Madde 2 – (Ek:18/5/1994 - KHK - 528/6 md.; İptal: Ana.Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/54, K.1994/49 sayılı Kararı ile.)

Ek Madde 3 – (Ek : 6/8/1997 - 4301/15 md.; Mülga: 14/7/2004-5217/31 md.)

Ek Madde 4 – (Ek : 15/5/2001 - 4674/11 md.)

Adalet Bakanlığınca uygun görülen il Cumhuriyet başsavcılıkları nezdinde bilgi işlem müdürlüğü kurulabilir. Müdürlük, bilgi işlem müdürü ve yeteri kadar personelden oluşur.

Bilgi işlem müdürlüklerindeki bilgi işlem müdürü, şef, bilgisayar işletmeni ve teknisyenler Adalet Bakanlığınca; diğer personel bağlı olduğu adalet komisyonunca atanır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1 – Bakanlığın teşkilat ve kuruluşu, bu Kanun esaslarına göre yeniden düzenleninceye ve bu düzenleme gereğince genel hükümlere göre yeni kadrolar tespit ve ihdas edilinceye kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uygulanmakta olan mevcut kadroların kullanılmasına devam olunur.

Geçici Madde 2 – Bu Kanun ile yapılan yeni düzenleme nedeniyle kadro ve görev unvanları değişmeyenler yeni kadrolarına atanmış sayılırlar.

Kadro ve görev unvanları değişenler veya kaldırılanlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar, durumlarına uygun işlerle görevlendirilirler ve eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü hakları, yeni görevlerinde kaldıkları sürece şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur.

Geçici Madde 3 – Bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere hazırlanacak tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 4 – Bakanlık taşra teşkilatı, bu Kanunun 25 inci maddesinde belirlenen esaslara göre yeniden düzenleninceye kadar görev ve hizmetler mevcut taşra teşkilatı tarafından yürütülmeye devam olunur.

Bakanlık taşra teşkilatını ve kadrolarını en geç sekiz ay içinde bu Kanuna uygun hale getirir.

Geçici Madde 5 – Bu Kanuna göre yeniden düzenleme yapıncaya kadar Bakanlık Merkez Teşkilatında değişen ya da yeniden kurulan birimlere verilen görevler daha önce bu görevleri yapmakta olan birimler tarafından yapılmaya devam edilir.

Bakanlık, teşkilatını ve kadrolarını en geç sekiz ay içinde bu Kanuna uygun hale getirir.

Geçici Madde 6 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, Adalet Bakanlığında istihdam edilen bağlı ve ilgili kuruluş personeli ilgili oldukları kurumlara en geç bir yıl içerisinde iade edilir.

Geçici Madde 7 – 17/6/1982 tarihli ve 2680 sayılı Kanun ile bu Kanunun 4 üncü maddesini değiştiren 2/12/1983 tarihli ve 2967 sayılı Kanunla verilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi, Adalet Bakanlığı Teşkilatı için bu kanunlarla verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

Geçici Madde 8 – (Ek : 8/6/1984 - KHK 204/8 Md.; aynen kabul : 16/10/1984 - 3057/8 md.)

Bu Kanunla kaldırılmış birimlerde görevli personel durumlarına uygun kadrolara atanırlar. Bunların aylık, ek gösterge ve her türlü hakları yeni görevlerinde kaldıkları sürece şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur.

Yürürlük:

Madde 38 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 39 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29/3/1984 TARİHLİ VE 2992 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER:

1) 25/6/1992 tarihli ve 3825 sayılı Kanunun geçici maddeleri:

Geçici Madde 1 – (Mülga : 13/7/1993 - KHK - 486/27 md.)

Geçici Madde 2 – 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmüyle birinci sınıf olan hakim ve savcılar ile geçici 1 inci madde hükmüyle Sayıştay üyeleri ile ilgili hükümler uygulanacak olan Sayıştay Meslek Mensupları ile Sayıştay Savcı Yardımcıları, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren geçmişe yönelik mali hak talebinde bulunamazlar.

Geçici Madde 3 – 357 sayılı Askeri Hakimler Kanununda değişiklik yapıncaya kadar; birinci sınıfa geçirildikten sonra, bu sınıfta 6 yılını tamamlamış ve askeri yüksek yargı organları üyeliklerine seçilme niteliklerini kaybetmemiş olan askeri hakim subaylar, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu uyarınca birinci sınıf hakimler için öngörülen ek gösterge ve yüksek hakimlik tazminatı hükümlerinden yararlanırlar.

Geçici Madde 4 – Bu Kanunun 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapan hükmü, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce adaylıktan Danıştay tetkik hakimliğine atanmış idari yargı hakimleri hakkında da uygulanır.

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süre ile, Danıştay tetkik hakimliğine ve Danıştay Savcılığına yapılacak atamalarda, 2575 sayılı Danıştay Kanununun 11 inci maddesinin 1 numaralı fıkrasındaki beş yıllık hizmet süresi aranmaz. Bu atamalarda Danıştay Başkanlık Kurulunun olumlu görüşü de alınır.

2) 22/5/1996 tarih ve 4141 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde – Anayasa Mahkemesinin 27.4.1993 gün ve E.1992/37, K.1993/18 sayılı kararı ile 2802 ve 2992 sayılı kanunların kimi hükümlerinin iptal kararı mucibince yürürlükten kalktığı 12 Nisan 1996 tarihine kadar, anılan görevlere mezkur hükümlerdeki usule göre yapılan atamalar geçerlidir.

3) 15/5/2001 tarihli ve 4674 sayılı Kanunun maddesi :

Geçici Madde 1 – Avrupa Topluluğu Koordinasyon Dairesi Başkanlığının, 367 sayılı Bakanlıklarda ve Bağlı Kuruluşlarda Avrupa Topluluğuyla İlgili Birimler Kurulması ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 17 nci maddesiyle ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı (I) ve (II) sayılı cetvellerin Adalet Bakanlığı ile ilgili bölümlerine eklenen kadrolar ile Avrupa Topluluğu Koordinasyon Dairesi Başkanı dışında kalan personeli bu Kanunla kurulan Avrupa Birliği Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Bu Kanun ile yapılan yeni düzenleme nedeniyle kadrosu kaldırılan Avrupa Topluluğu Koordinasyon Dairesi Başkanı, kazanılmış hak aylık derecesi ile bulunduğu kadro derecesine eşit, durumuna uygun bir göreve atanır.

Ek -1 Sayılı Cetvel
ADALET BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI⁽⁵⁾

<u>Müsteşar</u>	<u>Müsteşar Yrd.</u>	<u>Anahizmet Birimleri</u>	<u>Danışma ve Denetim Birimleri⁽⁶⁾</u>	<u>Yardımcı Birimler⁽⁴⁾</u>
Müsteşar	Müsteşar Yrd. Müsteşar Yrd. Müsteşar Yrd. Müsteşar Yrd. Müsteşar Yrd. Müsteşar Yrd. Müsteşar Yrd. ⁽²⁾	1. Ceza İşleri Gn. Md. 2. Hukuk İşleri Gn. Md. 3. Ceza ve Tevkifevleri Gn. Md. 4. Adli Sicil ve İstatistik Gn. Md. 5. Kanunlar Gn. Md. 6. (Ek: 18/5/1993-KHK-520/4 md.; İptal Ana.Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/35,K. 1993/34 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 18/5/1994-KHK-528/4 md.; İptal: Ana.Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/54, K.1994/49 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme : 15/5/2001 - 4674/9 md.) Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü 7. (Ek : 14/4/1989 - KHK - 367/5 md.; Değişik : 15/5/2001 - 4674/9 md.) Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü ⁽³⁾	1. Teftiş Kurulu Başkanlığı 2. (Mülga: 22/12/2005-5436/17 md.) 3. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	1. Personel Genel Müdürlüğü, 2. Eğitim Dairesi Başkanlığı 3. Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı 4. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı 5. Teknik İşler Dairesi Başkanlığı 6. (Ek : 15/5/2001 - 4674/9 md.) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ⁽⁴⁾ 7. (Mülga : 29/5/2009 - 5902/25 md.) ⁽⁶⁾ 8. Özel Kalem Müdürlüğü

(1) Bu bölüm, 251611992 tarih ve 3825 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle değiştirilmiş olup, cetveleştirilmiştir.

(2) Müsteşar Yardımcısı kadrosu dört iken, 22/11/1999 tarih ve 23884 sayılı R.G.'de yayımlanan Adalet Bakanlığının 99/51427 sayılı kararı ile beş olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) Bu ibarenin sıra numarası, 18/5/1994 tarih ve 528 sayılı KHK'nin 4 üncü maddesiyle (7) olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(4) Yardımcı birimler bölümüne, 15/5/2001 tarihli ve 4674 sayılı Kanunla "6. Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı" eklendiğinden, takip eden sıra numaraları teselsül ettirilmiştir.

(5) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle, teşkilat kanununda düzenleme yapılıncaya kadar bu ve diğer Kanunlar ile verilen görevleri yapmak üzere Strateji Geliştirme Başkanlığı kurulmuştur.

(6) Bu sırada yer alan "Savunma Sekreterliği", 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin beşinci fıkrasıyla yürürlükten kaldırılmış olup, mezkur fıkra ile sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlama ve yürütme görevlerinin, idari ve mali işler, destek hizmetleri veya bu amaçla kurulmuş hizmet birimleri tarafından yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

**2992 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanun No.	2992 sayılı Kanunun değişen maddeleri	Yürürlüğe giriş tarihi
KHK/204	—	18/6/1984
3057	—	19/10/1984
3446	—	26/5/1988
KHK/367	—	4/5/1989
3825	—	11/7/1992
KHK/520	—	16/9/1993
KHK/524	—	17/9/1993
KHK/528	—	20/5/1994
KHK/529	—	20/5/1994
4301	—	9/8/1997
4674	—	22/5/2001
5217	Ek Madde 3	1/1/2005
5436	14 ve 16	24/12/2005
5450	20	3/2/2006
KHK/650	13/A	26/8/2011